

BÉKEHÍRNÖK

„A fővendő a béke emberé”

XIX. (LIX.) ÉVF. 9. SZ.

A MAGYARORSZÁGI BAPTISTA EGYHÁZ LAPJA

1975. MÁRCIUS 2.

Az öröklődés titkai

Rendkívüli érdeklődést és visszhangot keltett a televízió fenti című több részes tudományos előadásorozata.

Több oka volt annak, hogy hétről hétre olyan sokan várták a főműsoridőben sugárzott ismeretterjesztő előadást. (Az említett műsoridő a televízióban általában a szórakoztatásé.)

Ez a magas színvonalú előadásorozat egyben szórakoztató is volt.

Hadd szöljak először az előadó orvos személyéről, akinek elsősorban érdeme a sorozat sikere.

Még mi, laikus nézők is megállapíthattuk róla, hogy rendkívül felkészült a genetika szakban. Ismerte nemcsak a hazai, hanem az egész tudományos világ kutatásainak történetét és a mai napig elért eredményeit. Nagyszerű előadó. Közérthető tudott lenni sok-sok különböző tudásszintű és felkészültségű néző számára olyan területen, amely egyáltalán nem közismert és amelynek nagy eredményei nem régiek.

Nem volt semmi nagyképűség az előadásában. Oszintén kijelentette több ízben, hogy ennyit ismer ma a tudomány erről, nem többet! S ettől a nyíltságtól nem lett kisebb a tudományos érték. Sőt! Akik nagyon sokat tudnak, azok tudnak igazán szerények is lenni.

Mondanivalóhoz kiváló szemléltetőeszközöket használt fel, s ezek nagy segítséget jelentettek neki és a nézőknek egyaránt. Mindig szem előtt tartotta az orvostudomány és az egész társadalom magas szintű erkölcsi szempontjait is. Sugározta azt az örömet, és ez a nézőket is áthatotta, hogy a tudomány csodálatos eredményeinek a segítségével egyre inkább leküzdhetők a genetikai ártalmak; ha kell, egészen korai vizsgálattal megállapítható, hogy ép-e a születendő gyermek. Ha a fiatal szülők elmennek a genetikai tanácsadásra, sok hasznos tanácsot kapnak és sok fölösleges aggodalomtól megszabadulnak. Utóljára, de nem utolsósorban említendő még meg, hogy az előadás választékos stílusban, szabatosan, szép költői idézetekkel színezve hangzott el.

Természetesen nagyon sok levélbeni kérdés érkezett az előadóhoz. Ezeknek egy részét megválaszolta a televízióban, a többiekre pedig szóbeli, illetve írásbeli választ ígért. A levelek halmazát mutatta a képernyő. Ezeknek megválaszolásával hatalmas munkát vállalt magára az előadó orvos.

A tudományos előadás részletes ismeretése nem feladatunk, inkább annak erkölcsi kicsengését vizsgáljuk.

Ami a megértéshez feltétlenül szükséges, az röviden a következő:

Az élőlény legkisebb, önállóan is élő és szaporodóképes egysége a sejt. Minden sejtnek megvan a programja. A program a deoxiribonukleinsav, röviden az ún. DNS molekulában van rögzítve. A program a sejt fehérjéinek összetételére és szerkezetére vonatkozik. A sejtekben az anyag- és energiaátalakulási folyamatok általában spontán mennek végbe, ezért a sejtekben szükségesek a reakciókat lehetővé tevő anyagok. Ezeket a „katalizátorokat” enzimeknek nevezzük. A DNS határozza meg az enzimeket. A DNS-nek azt a szakaszát, amely egy enzim szintézisét (szintézis: vegyületek felépítése elemekből vagy egyszerűbb vegyületekből) irányítja, gén-nek nevezzük. A sejtmag DNS-t hordozó biológiai struktúrája a kromoszóma.

Az előadások során az örökletes betegségeket és ezeket az egészségtől eltérő génekben és kromoszómákban kimutatható okait szemléltette az orvos.

Az előadó természetesen nemcsak az eddig elért eredményekről beszélt, hanem felvázolta a — távolinak tűnő, de bekövetkező — perspektívákat is. Ezekben egyrészt optimista szemléletet és várakozást jelezett. Nem titkolta azonban, hogy azok — mint már eddig is sok tudományos eredmény — hasznót, ütle-

Lelkészképzésünk kezdeteinek 65. évfordulóján

Theológiai Szemináriumunk megalapításának hatvanötödik évfordulójáról egy megemlékezés adott számot négy esztendőre. Nem túlságosan nagy idő hat és fél évtized egy egyház életében. Ha viszont azt nézzük, hogy Theológiánk megalapítása előtt mindössze egy évvel nyerte el közösségünk az állami elismerést, azonnal szembetűnő, hogy eleink mennyire megragadták a kínáló lehetőséget a teológiai oktatás megszerzésére. Hogy rövid időn belül létre tudtak hozni egy tanulmányi intézetet, annak életrevaló előzményei voltak a gyülekezetek közösségén belül. Most erről essék szó a következő sorokban!

1899. február 15—16-án értekezletet tartottak a magyarországi baptista gyülekezetek küldöttei a Wesselényi utcai imaházban. Több napirendi pont között megtárgyalásra került a misszióiskola megalapítása is. Udvarnoki András így érvelt a misszióiskola mellett: „A fennálló munkaerőhiánynon némileg a misszióiskola által lehetne enyhíteni.” Ekkor még csak Balogh Lajos és Udvarnoki András nyertek teológiai képzést a magyar baptista misszió részére a németországi Hamburgban. Az itthoni utánpótlás kérdése megoldatlan volt. Balogh Lajos már 1899 előtt tartott néhány hónapos tanfolyamokat körzetében. Ezek a helyi jellegű tanfolyamok azonban nem pótolhatták az országos, szervezett teológiai oktatást. Ebből a tényből indult ki Udvarnoki András, amikor szorgalmazta a misszióiskola ügyét.

Javaslatának támogatói között volt Meyer Henrik is. „Ez a gondolat engem már régóta foglalkoztat, hogyan adhatnánk meg testvéreinknek a szükséges kiképzést.” A munkások képzésének célját így fogalmazta meg: „... azt akarjuk, hogy testvéreink tanultak és okosak legyenek, de ehhez megkívánható, hogy... kivessék magukból a beképzettséget és a haszonlesést, önbölcsességet, önzést és öngazságot. Mikor ez megtörtént, és ha sok jót, szükségessé és hasznos megtanultak, azután lesznek képesek rá, hogy megértsék: milyennek kell lenni, mit kell tenni, miként kell élni és tanítani.” Fölvetett gondolatai ma sem időszerűtlenek.

A konferencia megválasztotta a megbeszélés után az ún. „iskolai bizottság”-ot, melynek feladata az iskolával kapcsolatos előkészítő munkákat elvégezése lett. Tagjai a következők voltak: Balogh Lajos, Csopják Attila, Meyer Henrik, Péter Gyula, Szabó András és Udvarnoki András. Az iskola beindítását 1899 őszére határozták el, hathónapos tanfolyam keretében. Meyer Henrik a kiülő elvi és személyi ellentétek miatt később nem vett részt az előkészítő munkálatokban, sem az iskolai oktatásban. A Békehírnökben júliusban jelent meg az értesítés a bizottság részéről: „Az országos bizottság július hó 16-án tartotta meg gyűlését, amelyen az országos konferencián nyert megbízatásait intézte el. Többek között elrendelte, hogy a prédikátoriskola az év október 15-én megnyitassék. A teológiai tantárgyak oktatására kinevezte Balogh és Udvarnoki testvért, a reál tantárgyak oktatására pedig Csopják testvért. Miután az iskola a gyülekezeti tagok adakozásából fog fenntállani, határozat tételével, hogy minden tag évente 20 krral hozzájáruljon, de az úgy barátai többet is tehetnek.” (188. old.) Szeptemberben a kérdőívek kiküldéséről írt lapunk; sőt a hó végén közli 19 felvett hallgató nevét is.

Ezzel egyidőben az országos testvériség adakozása is megindult az iskolára. Mivel az adakozók valamennyien „az úgy barátai”, többet adnak a kért összegnél. Meg is köszönik a gyülekezeteknek az adományokat: „Még eddig nincs szükség, s reméljük, hogy nem is lesz, mert akadtak áldozatkész szívek, kik gondoskodtak...”

Az iskola beindulásáról szinte megható rövidséggel és köz-

tet, különböző érdemeket hajszólo emberek kezében, megfelelő társadalom-etikai ellenőrzés nélkül, beláthatatlan veszedelmeket rejthetnek magukban. Idézte Madách: Az ember tragédiájának néhány sorát, ahol éppen Lucifer mondja — szembeszállva Istennel és lelkicsinylve a Teremtő nagy művét: „Az ember ezt, ha egyszer ellesi, Vegyonyhájában szintén megteszi.”

Mindezt azért írtam le, hogy a végső erkölcsi tanulságot a következőkben vonhassam le: Ne ítéljük egymást! Isten az egyetlen igaz Bíró, mert ő azt is tudja és látja — amit mi egymásról nem —, hogy génjeinkben és kromoszómáinkban milyen örökletes terheltségeket hoztunk magunkkal, s hogy mekkora harcot kell vívniunk, mindegyikünknek másfajta hiba és bűn ellen. Amíg egyikünknek óriási kísértése valamelyik bűn s nagyon erősen harcol ellene, addig a másiknak nem kísértése ugyanaz. Nem dicsekedésre való tehát olyan hibától mentesnek lennem, amely hiba nem kísért. Ezeknek a mérlegelése a mindent tudó és mindenható Isten egyedüli joga.

Ó mindent tud és mindent megbocsát — nem úgy, mint mi sokszor egymásnak —, mert megkegyelmezett nekünk a Krisztus véréért és áldozatáért.

Cserhalmi Imre

vetlenséggel számol be a Békehírnök: „A mi misszióiskolánk, mely a maga nemében első zsenge nálunk, e hó 17-én (október) kezdődött meg 21 tanulóval és 3 tanítóval... Tanulóink kissé igénybe vannak véve, mert délelőtt 4, délután pedig közel 2 óra hosszat kell előadást hallgatniuk... Áldd meg Urunk ezt a kis kezdetet, hogy e magocskából terjedelmes fa nőjön ki felebarátaink javára és a te nagy és szent nevednek dicsőségére!”

Karácsonykor a tanulók „lelki munkálkodásra” kimentek a gyülekezetekbe, majd január 24-én folytatták tanulmányukat. A tanfolyam hallgatóinak és tanárainak fényképét február 28-án közölte a Békehírnök egy cikk kíséretében. (Csopják Attila: Képek a magyarországi baptista misszió történetéből c. könyvének 121. oldalán ugyanez a kép látható.) Álljon itt a fent említett tanárok után a tanulók neve is: Balogh Dániel, Cseke Antal, Dusa János, Fodor Gábor, Kánai Pál, Kiss Imre, Kocsis Imre, Komáromi Gábor, Molnár Gábor, Nagy Mihály, Nagy Sándor, Oláh János, Sárközi Sándor, Soós István, Sorbán Sándor, Szabó András, Szabó Sándor, Szilágyi Gábor, Varga József (Eszeny), Varga József (Szokolya).

1900. március 21-én megtartották az első magyarországi baptista teológiai tanfolyam záróvizsgáit. „Szép eredménnyel” ért véget az első, kezdeti próbálkozás, mint a Békehírnök tudósított róla. Már másnap a missziómunkások szolgálatba állításáról beszéltek a Hunyadi utcai imaházban — az iskolai munka itt folyt —, tehát megvolt a jelentősége országos misszióknak ennek a kezdetnek, mely húsz — az előzőeknél képzettebb — munkást adott a baptista közösségnek. A következő tanfolyam megtartását Debrecenbe határozta el a Békésen tartott országos konferencia. Mi azonban itt befejezzük az ismertetést, mivel az első, 1899—1900-ban tartott teológiai tanfolyamra emlékezünk.

Legyen áldott Isten, aki ezt az elültetett magot felnőve, hogy Theológiai Szemináriumunkban magas színvonalú teológiai képzést nyerhetünk mi, mai lelkipásztorok! A hetvenöt éves munkásképzés gyümölcse is, hogy a „Testvéri Megállapodás” keretében két testvérünk — akik a Baptista Theológiai Szemináriumban nyertek képzést — 1973-ban dicséretes eredménnyel tették záróvizsgát a Debreceni Református Theológiai Akadémián. Szép eredményeknek lett az alapja a hetvenöt év előtti kezdet, a teológiai tanfolyam. A követelményeket, melyekből eredmények lettek, így fogalmazta meg Udvarnoki András, a magyar baptista teológiai oktatás „atya”: „Művelt és mindenképpen tájékozott teológusokra van szükségünk, ha a dogmák, ceremóniák, zsinati végzések és hagyományok labirintusába került lelkek millióit meg akarjuk szabadítani. Művelt és tájékozott teológusokra, ... mindenképpen egészséges felfogásra van szükségünk, mert a dogmák vagy hitcikkelyek túlnyomó része a biblia egyes kifejezései alapján jöttek létre.” Eppen ezért „tudnunk kell az írásk helyes alkalmazását; ismernünk kell az írók álláspontját és gondolatmenetét... Helyes eljárás... ha az írás nézetét kutatjuk saját nézetünk mellőzéseivel”. Urunk adja meg, hogy minél több, elhivatást nyert testvérünk jelentkezzen megfelelő, korszerű képzésre Theológiai Szemináriumunkba, folytatva a hetvenöt évvel ezelőtti elkezdett munkát!

Források:

1. A Békehírnök 1899., 1900., 1919. évfolyamának vonatkozó cikkei.
2. A Magyarországi Baptista Gyülekezetek negyedik országos értekezletének jegyzőkönyve, Budapest, 1899.
3. Csopják Attila: Képek a magyarországi baptista misszió történetéből, Budapest, 1928.
4. Udvarnoki András: Az evangéliumi munkás kiképzetése bibliaiilag és társadalmilag megtekintve. Budapest, 1910. (A hajduböszörményi evangéliumi munkásgyűlésen elhangzott előadás.)

Kiss Emil

Szent nyugalom

Sokszor menekül az ember az élet zajából egy csendes, magányos helyre, ahol megpihenhet, lélekben elcsendesedhet. Lukács 4:1. szerint Jézus a Lélek által vitetett a pusztába. Nem azért ment oda, mert menekülni akart az emberek elől, hiszen mindenkit szeretett, hanem azért, mert a magányosságra szüksége volt neki is, hogy egyedül legyen önmagával és az Atyával. Szüksége van a mi lelkünknek is a nyugalomra, a magányosságra, hogy a csendességben el tudjunk mélyedni Isten dolgaiban, el tudjunk merülni kegyelme áldásaiban.

Jézust alig lehet elképzelni tanítványai és a körülötte seregű emberek nélkül, akiket oktat, gyógyít, vigasztal. De munkája után olykor félrevonul a csendességbe, hogy azután újból erővel folytathassa küldetését. Ebben is követünk kell Jézus Krisztust. Nem keresztényi magatartás az, amikor nem törődünk embertársainkkal, a közérdekkel, és félre akarunk vonulni, hogy önmagunknak éljünk. Miként a családon belül, úgy a családon kívül is kötelessé-

geink vannak a nagy családdal, egyházunkkal, népünkkel és az egész jóakaratú emberiséggel szemben, amikor a békeiséget hirdetjük.

Ebben a munkában el is fáradhatunk. Ha elfáradtunk, akkor jogunk van, hogy keressük a nyugalmat. Mert a nyugalomban töltött napok vagy órák, az Istennel való társalgás alkalmai további erőt adnak szolgálataink végzésére. Csak az üres lelkű ember fél a magánytól, az egyedüllétől, mert nincs semmi, ami betöltené az élettét, hiszen nem végez szolgálatot felebarátaiért. Az ilyen ember önmaga elől menekül, a menekülő embernek pedig elvész a lelke. Nem látja meg Jézus életében az állandóan munkálkodó kezét, mely fáradhatatlanul gyógyított, sebeket kötözött. Pedig ez a kéz az, mely elvezet mindenkit a szent nyugalomba, a magányosságba és békeiséget kínál minden embernek. Hívása ma is hangzik: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterheltetek, és én megnyugosztalak titeket...” Ha nála megpihentél és megtelítettél isteni erővel, akkor örömmel szolgálj Istennek és embertársaidnak egyaránt. „Fel, mert közel az éj-jel...”

S. J.

Harminc év óta épült imaházaink

Dunaharaszti

30 évvel ezelőtt nemcsak imaház, de még baptista gyülekezet sem volt Dunaharaszti. Noha az itt lakó baptista családok többször is komoly — és nem is egészen sikertelen — kísérleteket tettek a gyülekezet létrehozására, véglegesen csak a felszabadulás után létesült imaház és erősödött meg a baptista misszió a községben.

Dunaharaszti a ráckevei Duna-ág partján, Budapest déli határánál épült ún. peremváros. Ez magyarázza gyors növekedését. Az 1930-as években mindössze 8 ezernyi volt a lélekszáma, ma 17 ezer körüli lakosságával jelentős településnek számít. Élete erősen a fővároshoz kötődik. Csúcsforgalmi időszakokban 8—10 percenként induló HÉV szerelvények röptetik a dolgozók ezreit a pesti munkahelyekre, majd vissza. A nagyközség őslakossága német anyanyelvű. Itt-ott még lehet is német szót hallani az utcán. Nem szédítette meg őket a háború alatti hitleri német nagybirodalmi propaganda, és maradtak ősi otthonaikban. Feljegyzések szerint Meyer Henrik missziómunkát kezdett a német lakosság körében, de sajnos, itteni munkája nem vezetett eredményre. Viszont a szomszédos Soroksáron akkoriban német nyelvű gyülekezet alakult.

1922-től néhány éven át a Harangozó család otthonában tartottak baptista istentiszteleteket. Volt sok látogató, sőt néhányan be is merítkeztek. A 30-as években Szabó Viktor és Zatykó László testvérek is gyakran otthon adottak Dunaharaszti az istentiszteleteknek. Ezekre az évtizedekre jellemző, hogy a Dunaharaszti lakó baptista családok (az említettek kivül a Hegedűs, Király és Deli család) valamelyik pesti gyülekezet tagjaiként éltek, és eközben tettek kísérleteket a helyi misszió létrehozására.

1944. január 1-én buzgó lendülettel ismét helyi gyülekezet alakítását határozta el a Dunaharaszti élő 8—10 testvér, ezúttal Király Ferencné házában. Ekkor a szigetszentmiklósi gyülekezet — élén Bretz Vilmos lelkipásztorral — tette magáévá és támogatta a kezdeményezést. A szép és örömteljes lendülettel induló munkát ezúttal a háború viharai sodorták el. A békét és felszabadulást hozó 1945 tavasza a kis nyájból csak két özvegyasszonyt talált Dunaharaszti.

A baptista gyülekezet végleges megalakulása 1947-ben történt. Özv. Szabó Viktorné 1946 ővi estéjén vette Istentől az indítást, és házában egy szobáját átadta az evangélium hirdetésére. Az ünnepélyes megnyitás 1947. május 17-én történt. Ekkoriban sokan települtek Dunaharasztra az ország legkülönbözőbb területeiről. Köztük baptista családok is jöttek. Így a tagok száma 1948-ban már 19-re nőtt. Mivel szép számmal voltak gyermekek és jártak látogatók is, szükségnek bizonyult az összejöveteli helyként használt szoba. Ekkor született az elgondolás és a gyülekezet határozata, hogy imaház céljára megfelelő házat kell vásárolniuk. Közben a missziómunka szép lendületet vett. Jól munkálkodó bibliakörök alakultak, a zenekar szolgálata dicsőítette Istent és hívogató volt az evangélium meghallgatására. A dunaharaszti misszió egyik legszebb és legáldottabb időszaka volt ez: kicsiny és nagy egyaránt azon buzgólkodott, hogy mielőbb saját hajlékban, tágasabb helyen dicsérhessék az Urat. A helybeli testvérek az áldozatból példásan kivették részüket, de más gyülekezetek is nyújtottak segítséget. És a terv megvalósult. A gyülekezet 1950 júliusában vette birtokba a Szent László utcában vásárolt házat. Ekkorra már 30 fölé emelkedett a gyülekezet taglétszáma.

1952-ig Bretz Vilmos testvér volt a gyülekezet pásztorja, aki mint a szigetszentmiklósi gyülekezet egyik államását kezelte a gyülekezetet, és végezte nagy buzgósággal a missziómunkát. 1952 júniusától — mintegy féleven át — Baranyay Mihály

testvér, a Baptista Teológiai Szeminárium akkori igazgatója szolgált a gyülekezetben, majd Cserhalmi Imre, a pestimrei gyülekezet lelkipásztora vette át a dunaharaszti gyülekezet pásztori szolgálatát. 1955-ben ébredést adott az Úr: az ifjak közül nyolcan adták át életüket Krisztus követésére.

1956 januárjában evangélikációs hetet tartott a dunaharaszti gyülekezet. A hét csütörtöki messzire hallható hangon szólt Isten Dunaharaszti minden lakosához: ugyanis olyan erős földrengés ráta meg a községet, hogy egyetlen ép ház sem maradt. Az újonnan létesített imaház is romossá vált. De Istené legyen a hála azért, hogy a gyülekezet — és a község is — a segítő szeretet drága jeleit tapasztalhatta a földrengést követő hónapokban. Megismerték, mit jelent a bajban egy testvéri szó, egy kézszorítás, amikor romos otthonaikban vagy a vagonlakásokban a testvéri szívek szeretete fordult feléjük. Sorra alakultak a Budapest környéki gyülekezetekben az építő brigádok, és nagy szeretettel mentek — a Szeminárium hallgatóival együtt —, hogy az építésben segítsenek. A gyülekezet tagjai, félretéve saját gondjaikat (valamennyinek megsérült a háza), első helyre tették az imaház helyreállítását. A hatóságilag lebontásra ítélt imaház a földrengés után 4 hónappal — az utcában a legelső között — újjáépítve készen állott.

Mégsem tartottunk több istentiszteletet a Szent László utcai házában. A földrengés Dunaharaszti felé fordította az ország testvériségének szívét és az országos vezető testvérek figyelmét is. Így született az a döntés, hogy a növekvő gyülekezet számára nagyobb imaházra és lelkipásztor-lakásra is szükség van. Ekkor terelődött a figyelem a központi fekvésű Damjanich utcai épületre, mely ezeknek az igényeknek megfelelt. A régi épület eladása és az új megvásárlása gyorsan megoldódott: 1956 pünkösdjén már az új imaházban tartotta istentiszteletét a gyülekezet. Természetesen a gyülekezet tagjaira még komoly feladat és áldozat várt: az újonnan vásárolt épületet megfelelően át kellett alakítani. A nagy munka elvégzése után 1957. november 10-én avatta fel a gyülekezet az újjáépített hajlékot.

Cserhalmi Imre testvér 9 éven keresztül Pestimréől átjárva végezte sok áldást és növekedést hozó szolgálatát. Az első — helyben lakó — lelkipásztor, Gulyás József testvér 1962-től folytatta a szent munkát. 1966 és 1974 között Kovács Imre lelkipásztor, nyugalmazott egyháznök végezte a pásztorolási szolgálatát. Kovács testvér nyugalmába vonulása után, 1974 szeptemberében a gyülekezet hívására Varga Boldizsár, volt vámospércsi lelkipásztor vette át a szolgálatot. A mintegy 120 lelkipártól álló gyülekezet jó reménységgel és új lendülettel munkálkodik új pásztorával.

Kovács Géza

Újszövetségi fogalmak (4.)

„Lelkiismeret”

Azoknak a bibliai fogalmaknak a megértése okozza a legnagyobb nehézséget, amelyeknek magyar megfelelője is használatos, csak hogy a fogalmat hordozó szavak jelentéstartalma nem fedi egymást. A „lelkiismeret” a Magyar értelmező kéziszótár meghatározása szerint: „az az erkölcsi érzék, amellyel valaki saját tetteit és gondolatait megítéli”. A lelkiismeretes ember pedig az a személy, aki „feladatát teljes erkölcsi felelősséggel végzi”. A hívő embernek természetesen ilyen értelemben is lelkiismeretesnek kell lennie.

A bibliai fogalom azonban ennél sokkal tartalmasabb. Az újszövetségi „lelkiismeret” nem szubjektív „erkölcsi érzék”, hanem egy tőlünk független, objektív mértékkel mérhető fogalom. Az eredeti szó elemzése maga is sokat segít a fogalom megértésében. A lelkiismeret görög neve: „szüneidészisz”, a „szüneidon” összetétel származéka, amelynek jelentése: „mással együtt-látni”. A főnévi alak (szüneidészisz) tehát együtt-látást jelent. A lelkiismeret: együtt-látás Istennel. A lelkiismeretes ember — az újszövetségi jelentéstartalmat tekintve — Istennel azonos nézőpontból szemléli és értékeli az élet eseményeit. A felvetődő kérdések megválaszolásánál, a jelentkező problémák megoldásánál felül tud emelkedni a maga kicsinyes, önző érdekén, és úgy lát, úgy értékeli, úgy disztigvál, mint Isten.

Az elmondottak gyakorlati alkalmazására nézzünk meg néhány példát. Az írástudók és farizeusok Jézus törbevitelének reményével vitték hozzá a bűnös nőt (Jn 8:1—11). Szívében jogos fölháborodás lángolt. A bűnt szigorú, de

törvény szerinti büntetéssel akarták kiirtani maguk közül. Néhány perc múlva azonban ezek az emberek mindenféle külső behatás vagy meggyőzőnek tűnő cáfolás nélkül önkéntesen feladják érveiket, visszavonják a vádat. A felháborodás eloszlik. Némán távoznak. A kétféle, ellentétes magatartás indoklása ez: „lelkiismeretből” (hupo tész, szüneidészisz) vádatlatván... Ezeknek az embereknek az Úr Jézus szavát hallva — „aki közületek nem bűnös, az vessen rá először a követ” — sikerült Krisztussal együtt-látni és egyformán értékelni. Ugyanúgy látták vádlottukat, mint Jézus. Ugyanúgy értékelték magukat is, mint Jézus. És ez a Krisztussal azonos szemléletmód alázatra intette és távozásra készítette őket. Igyekezzünk magunkat és másokat is helyesen, krisztusi módon látni és értékelni.

„A parancsolatnak vége pedig a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és igaz hitből való szeretet” (1. Tim 1:5). Az idézett versből a témánk szempontjából szükséges részt emeljük ki: a parancsolatnak célja (a „telos”) ezt is jelenti) a jó lelkiismeretből (ek szüneidészisz agathés) fakadó szeretet (agapé). Helyettesítsük most be ebbe a mondatba a lelkiismeret újszövetségi fogalmát. A parancsolatnak (az itt használt kifejezés megbízatást is jelent) tehát az a célja, hogy az embert megtanítsa úgy látni, úgy értékelni, mint azt Isten teszi. Ebből az is következik, hogy nem a törvény ellenállást nem tűrő kényszerével akar irányítani minket Isten, hanem azt szeretné, hogy belássuk, megértjük az élet eseményeit. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha az Ő látásmódját magunkévá tesszük. Ez a látásmód egész életünkre döntő hatást gyakorol, mert a szemléletmód az életgyakorlat alapja és meghatározója. Az együtt-látás hasznossága abban rejlik tehát, hogy az életgyakorlat ebből a szemléletmódból fakad. Ez az életút a szeretet útja. „Isten a szeretet.” S aki úgy lát, mint Ő, annak minden tetteire jellemző lesz a tőle tanulható, rá

jellemző lehaljól cselekedetekben megnyilvánuló szeretet (agapé). Mi sokszor a szeretetszolgálatra utaltak érdemeit keressük. Szeretnénk találni valami megbecsülésre okot adó értéket bennünk, „amiért” szeretetünkbe fogadjuk őket. Isten sohasem „azért”, hanem mindig „annak ellenére” segít rajtunk. Ha többször sikerülne úgy látnunk, mint Ő, gyakrabban volna cselekedetünk is kedves előtte. Amíg látásmódunk megváltozása nélkül erőlködünk cselekedeteink helyesbítésén, öröm nélküli, keserves és eredménytelen erőlködés lesz csupán a „hívó élet”. A helyes szemléletmódból viszont természetesen fakad az Úr előtt kedves szeretetszolgálat.

Almási Tibor

Csak tedd, Uram!

Csak tedd, Uram, fedd és dorgálj, ha kell, de hadd menjek feléd a dobbal. Hullpon le rólam késednek nyomán a vadhajítás, míg lábad nyomdokán a túlsó partra majd megérkezem. Csak tedd, Uram! Én meg nem kérdezem: Miért teszed? — Te jól tudod, mi az, mi nyug nekem, s mi lelkemnek vigasz. Tudom, úgy lehet hasznos életem, ha azt veled másokért élhetem. Kell az oltóké, kell a fájdalom, hogy megtisztuljak. Igen. Vállalom. Dorgáló szavad szeretettel int, máskor a vessző szeliden suhint... itt szólnom kell, majd hallgatnom amott, élnem kell, amit Igéd tanított, hinni, várni és figyelni a szóra, mert érzem, tudom, közeleg az óra, s megtéled bennem, mi jó, mi rossz. Ha rád figyelek, célom felé vonsz. Jöttömet várod szíved melegével... Készítgess csak, Uram! O, készítsél el!

Rózsa Tiborné

Csöndes percek

ÖLTÖZZETEK FÖL!
Kol 3:12

Öltözködni többnyire reggel szokott az ember, minden külön felszólítás nélkül. Így természetes ez. Ha azonban visszagondolunk gyermekkorunkra, sűrűn hallott felszólításként cseng a fülünkben: „gyerekek, öltözzetek már!” A kicsik egyáltalán nem szeretnek öltözni. Kellemetlenül érzik magukat, olykor el is pityerednek a „nyújtssd a kezedet”, „dugd bele a lábadat” hallatára. Vajon csak a gyerek nem szeret öltözni?

A Biblia sokszor alkalmaz olyan képeket, amelyekben az öltözködés is szerepel. A lelki ember lelki ruhadarabokat vehet magára. — És mi, nagykorú „lelkiek” úgy viselkedünk, mint kicsinyeink. Nem szeretünk öltözni! Szorít a cipő, szűk a ruha. Úgy látszik, nem értük még el az „érett férfiság” korát, hisz akkor természetesnek tűnne, hogy föl kell vennünk a könnyörületességet, jóságosságot, alázatot, hosszútűrést, szélességet, megbocsátást stb. Néha úgy tesszünk, mint az a kisfiú, aki a másik cipőjét szeretné fölvenni, és célja elérése érdekében sír, toporzékol. Milyen neveléses lenne egy toporzékoló felnőtt, aki azért sír, mert mást akar fölvenni! — És hányszor vagyunk mi ilyen „fel-nőttek”. Nem, nem bocsátok meg neki! Jöjjön el ő! Kezdje ő! Vagy: nem tűröm tovább! Hogy képzeli ez?! — Meztelen emberek! Fel kellene már öltözni!

Az is megeshet, hogy mindezeket a szép „ruhákat” magunkra öltjük, de nem tudunk bennük mozogni, mert ellejelettük átkötni a szeretet övével. Márpedig, ha ezt lefelejtjük, hiábavaló, sőt képmutató és káros az „alázat”, a „megbocsátás”, és minden egyéb „kegyes” cselekedet. „Mindezek fölé vegyetek föl a szeretetet, ami a tökéletesség öve!”

Sokszor megtörténik, hogy napközben is át kell öltöznünk ünneplő vagy munkaruhába. Lehet, hogy délelőtt a könnyörületesség ünneplő öltönyében voltunk, délután azonban olyan munkánk akad, hogy a hosszútűrés munkaruhájára volt nagyobb szükségünk, és este még a megbocsátást is föl kellett vennünk.

Jó, hogy a lelki öltözködés nem olyan, mint a fizikai. Mindent fölvehetünk reggel! Nem kell állandóan átöltözni.

Furcsa, sőt botrányos lenne, ha valaki hálóruhában indulna munkahelyére, és az érdeklődőknek azt mondaná, hogy ellejelett felöltözni. Hogy lehet ezt ellejeletteni!? — mondanák. A lelki ruhákat is felvette ma? Ezt sem szabad ellejeletteni!

LÉGY KÉSZ A FELELETTEL!
1 Pt 3:15

Úgy gondolhatjuk, hogy ez a felszólítás a gyengébb beszédképességű embereknek szól, akiknek keresni kell a szavakat, hogy meg tudjanak szólalni. Történt azonban már olyasmi is, hogy híres szónokok, vagy éppen tudósok keresték a szavakat, és nem találták megfelelő választ a felvetett kérdésre. Egy-egy kérdés néha úgy meghökkenti az embert, hogy nehezen tud valami érdemlegeset mondani.

Ez a péteri parancs különösképpen nehezen teljesíthető, hisz nem valamiféle beszélgetésben felvetődő kérdés azonnali megválaszolására szólít fel, hanem hitvallásra, mégpedig nem spontán bizonyosságtétel, hanem kihallgató, vallató kérdésre adott felelősségteljes válasz formájában. Az első kereszténynek híres vallató, kérdése szerint ez volt: „Kicsoda Jézus?” — s a hívők annak tudatában, hogy — ha igazán válszólnak, orozslánok elé kerülhetnek — merték mondani: „Jézus Krisztus Isten Fia, Megváltó.” Ez a válasz elég volt a halálos ítélethez.

Légy kész a felelettel, ha az Úr Jézusról kérdeznak! Ne kerülgesd a lényegét, ne próbálj középutat keresni! Bizonyosságtéled legyeden egyenes, határozott!

Légy kész a felelettel, de ne akárhogy mondd, amit mondasz. Péter azt tanácsolja, hogy „szelídséggel és félelemmel” válaszolj.

Nehéz dolog — különösen egy provokatív kérdésre — szelíden válaszolni. Egy biztos: ERDEMES! „Az engedelmes felelet elfordítja a haragot” (Péld 15:1). Az engedelmesség itt nem valamiféle belenyugvást, megalkuvást jelöl, hanem készségességet, tiszteletteljességet. Egészen más az, ha valaki tisztelettel mond valamit, még akkor is, ha netán véleménye szöges ellentétben áll a másik véleményével. Az igazság mellett nem jó ügyvéd a harag.

Szelíden és tisztelettudóan! Megbecsülve mások hitét, meggyőződését, de határozottan az igazság mellett maradva — ahogy Péter mondja: „jó lelkiismerettel”. Arra gondolva, hogy nemcsak emberek előtt állok, hanem Isten előtt is — és elsősorban előtte. Légy kész a felelettel!

Ifjú Almási Mihály

BEKEHÍRNÖK 35